

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

P 1 7 1 A 1 0 3 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2. feladatlap

Művészi szöveg(részlet) elemzése

2017. május 29., hétfő / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz mellékelve van egy üres lap a vázlatkészítéshez.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon, az értékelőlapokon és az üres lapon!

A feladatlap két művészi szöveg(részlet)et tartalmaz, valamint a hozzájuk kapcsolódó irányított és kevésbé irányított szövegalkotási szempontsört. A kettő közül csak az egyiket válassza, vagy az irányítottat (1.), vagy a kevésbé irányítottat (2.)! A dolgozat terjedelme minimum 400–600 szó. Összesen 30 pont érhető el.

A táblázatban jelölje x-szel a választott szövegalkotási módot!

1.	2.

Csak golyós- vagy töltőtollat használhat. Írott betűkkel, olvashatóan írjon, a nyelvtani és a helyesírási szabályoknak megfelelően! Ha rosszul fogalmazott, húzza át a szót vagy a mondatot, és írja le újra! Az olvashatatlan dolgozatot 0 ponttal értékeljük. A mellékelt üres lapra írt vázlatát nem értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

Üres oldal

A) Irányított irodalmi fogalmazás Karinthy Frigyes: A gazdag ember sír című novellájának részlete alapján

A gazdag ember reggel felkelt, és a papírjait rendezgette. Hatezer részvényt átírt, levágott kétezer szelvényt. [...]

Ezután ebédhez ült a gazdag ember. Ebéd közben azon gondolkodott, milyen rossz berendezés az, hogy az ember csak a szájával tud enni. [...] Valahogy oda kellene fejleszteni [...], hogy az embernek az álla alatt, szintén legyen egy fogsora és ezzel átellenben, a mellén is egy, ezzel a két fogsorral megrágja az ember az ételt, és oldalt beleereszti egy tálba. [...]

Ebéd után lapokat olvasott a gazdag ember. Az egyik rovatban azt olvasta, hogy mostanában nagyon szép műlábakat tudnak csinálni, olyan kitűnő gépeket, amik jobban járnak, mint az eredeti lábak [...]. Rögtön elhatározta, hogy levágatja a lábait, és rendel egy ilyen. Újságolvasás után egy kicsit kocsikázott a gazdag ember. [...]

Este két színházba ment a gazdag ember, és végignézte egy tragédia két első és egy vígjáték harmadik felvonását. Némely jelenet tetszett neki, és elhatározta, hogy építtet magának egy nagy színházat, aminek az egész nézőterén ő ül majd egyedül, a színpadon pedig rengeteg fellépti díjak ellenében a világ legnagyobb művészei és művésznői játszanak, de úgy, hogy abban a percben, mikor ő megunja, azonnal elhallgat a művész és művésznő és kimegy a színpadról. [...]

Éjszaka tizenkettőkor ért haza a gazdag ember. Leült egy bőrkarszékbe, és unatkozva felbontotta az asztalon heverő táviratot. A táviratban szokatlan hírt közöltek vele: egész vagyonát elvesztette, de mindent, még ezt a házat is, amiben ült most.

A gazdag ember két óráig megmeredve ült a karszékben. Másfél óráig gondolkodott a szegénységen, és elképzelte, hogy milyen lehet. Becsöngette az inasát, hogy hozzon vizet. De az inas véletlenül nem jött, és ekkor maga állt fel, a fürdőszobába ment, és hozott magának. Mikor visszaült a székbe, egyszerre valami furcsa érzése volt, [...] rájött, hogy a tüdeje hullámszik. [...] Valami ismeretlen, de nagyon jó lüktetés volt ez, mámoroszerű állapot, ami valami ismeretlen, nagyszerű és csodálatos kielégülés reményét viselte magában, borzongó várakozással. Ez a kielégülés közeledett: mintha a szemeiben és a torkában összpontosult volna ez a jó, új mámor. A szemeihez nyúlt és csodálkozva érezte, hogy szemei vizesek. Várt.

Visszadőlt a karszékbe, de ekkor csöngettek. Bejött az inasa, és egy új táviratot hozott. A táviratban az volt, hogy az előbbi távirat tévedés: a gazdag ember nem vesztette el vagyonát, és minden úgy van, mint volt.

A gazdag ember jó egy percre nézte a táviratot. Aztán még gondolkodva, de már határozottan az íróasztalhoz ment, papírt vett elő, és egész vagyonát az Ellenőrző Statisztikai Sónivatal alaptökéjének emelésére adományozta.

Aztán visszaült a karszékbe, rettenetes szegénységére gondolt, és életében először sírva fakadt.

Szemponatok:

- Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélismódot!
- Jellemezze a gazdag embert! Vizsgálja meg az életmódjával összefüggő vágyait! Fogalmazza meg, mi és milyen változást hozott az életében! Elemezze, hogyan éli meg a megváltozott állapotot!
- A szövegrészletből kiindulva fejtse ki a véleményét a két sírás kiváltó okáról! Foglaljon állást „A pénz nem boldogít” közmondás igazságtartalmáról!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követnie. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

B) Kevésbé irányított irodalmi fogalmazás Hamana Zsolt: Angol májkrém című novellájának részlete alapján

Hétfőn hatkor kell kezdeni – szólalt meg. – [...] Lassan beszélt, de nehezen érttem [...] Még csak pár napja voltam Angliában. A középiskolában tanultam nyelveket, de az már régen volt. [...]

– A fizetését a próbaidő ideje alatta visszatartjuk. [...] Ha letelik az első hónap, egyben fogjuk átutalni a pénzt. [...] Megfelelő ez így Önnek? Vártam egy pillanatot, majd azt mondtam, igen. A Kováccsal otthon begyakoroltuk, hogyha kérdő mondatot hallok, de nem tudom, mit jelent a kérdés, akkor a legváltózatossabban válaszoljak rá igennel. [...] Fölállt, hogy kezet fogjunk [...].

Az elején minden jól alakult. Szinte azonnal kaptam munkát, a Kovácsék raktárában kezdtem dolgozni. Az első nap sima volt, de a második nap Kovi elesett és eltörte a kezét. Az itteni orvosok szerint nem volt megfelelő a biztosítása, ezért a srác kénytelen volt hazarepülni, hogy megműtsék. Egyedül maradtam az új helyen, és már az apartmanban sem volt társam. [...]

Átverték a munkahelyemen. Az első héten nem kaptam meg a fizetésem. [...] Gyakorlatilag elfogyott az otthonról hozott pénzem, de a Kovácsnak még voltak konzervjei. A kaja megoldva, egyedül a lakás tulajdonosa zavart, akinek nem tudtam fizetni. [...] Alig tudtam elmagyarázni neki, hogy már csak egyedül lakom itt, és szeretném, ha várna néhány napot a pénzzel. [...]

Fájt a gyomrom és szédültem az éhségtől. Reggelire konzervmangót ettem, [...] a vacsorát kihagytam, mert amikor kinyitottam a májkrémet a dobozban, kis fóliákban apró pirulákat találtam. [...] Bevettem kettőt, hogy kicsit jobban legyek. [...]

Meg kell szereznem a fizetésem. Ahogy beléptem a munkahelyemre, rögtön a főnök irodájába mentem. [...] Megpróbáltam elmagyarázni neki, hogy a főbérlő egész hétvégén zaklatott a laktér miatt, [...] úgyhogy szükségem van a fizetésemre. [...]

Amikor hazaértem, eléggé meglepődtem, hogy a főbérlő és két haverja, meg három kutya bent voltak a lakásban.

– Hol van Kovács? És hol van a májkrémes konzerv, te anyaszomorító? [...]

– Kovács keze kedden eltört. Hazarepült, hogy otthon műtsék meg! – kiabáltam az anyanyelvemen. – Engedjete el [...]! – mondtam, és a kellő nyomaték kedvéért könyökkel arcon csaptam a főbérlőt. [...] Gyorsan kimásztam az ablakon és elszaladtam. Az éjszakát egy a munkahelyemhez közeli parkban töltöttem. [...] Bementem reggel hatra a melóba, kinyitottam a főnök szobájában lévő szekrényt, és eltettem kétheti fizumat¹ meg a repülőjegyre valót. Az utcán leintettem egy taxit és most itt vagyok. A reptéri mosdóban [...]. Amikor a hangosbemondó bementa, hogy a fél 12-es budapesti járat utasait várják a kettős kapunál, tudtam, hogy elkaptak.

(www.karokatona.hu/Proza/201001pHamanaZsolt)

---

¹ fizetés

Szemponatok:

Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot! Mutassa be, milyen problémákkal szembesül a fiú az új munkahelyén és az albérletében! Vizsgálja meg, a külső körülmények mennyire játszanak szerepet az események alakulásában! Fogalmazza meg, hogyan oldja meg a fiú a helyzetét! Írja le a véleményét arról, bűnös vagy áldozat-e a fiú! Fejtse ki álláspontját – a főszereplő példáját látva – az idegen nyelvek tanulásának és tudásának fontosságáról!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követnie. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

P 1 7 1 A 1 0 3 1 2 0 9

Lined writing area consisting of 28 horizontal lines for text entry.

A series of 25 horizontal lines for writing.

Üres oldal